SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:234

av Richard Jomshof (SD)

Förbud mot icke-medicinsk omskärelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot icke-medicinsk omskärelse av barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Frågan om religiös omskärelse, det vill säga icke-medicinsk omskärelse, har debatterats under lång tid i Sverige. Som en följd av denna debatt valde Socialstyrelsen att 2007 presentera rapporten ”Omskärelse av pojkar – Rapport av ett regeringsuppdrag (S2005/7490/SK)”, i vilken man föreslog att det skulle införas en lagstadgad rätt ”för pojkar att få omskärelse på icke medicinska grunder utförd inom hälso- och sjukvården och att landstingen får en motsvarande skyldighet att ge pojkarna den möjligheten”.

Även om det inte finns någon lagstadgad rätt till religiös omskärelse av pojkar i dag, finns det en rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) från år 2009, som innebär att alla landsting ska erbjuda detta till dem som så önskar. Ett stort antal landsting har dock valt att inte följa denna rekommendation, vilket bland annat försvaras med bristfällig ekonomi och att man inte ser det som sjukvård.

Även om det finns högljudda försvarare av religiös omskärelse, är kritikerna desto fler. Den 19 februari 2012 kunde vi till exempel läsa i Göteborgs-Posten att Svenska Barnläkarföreningen (BLF) vänt sig till Socialstyrelsen med en skrivelse där man tar ställning mot icke medicinsk omskärelse. Staffan Janson, ordförande för BLF:s utskott för etik och barnets rättigheter, säger att det är en komplicerad och svår fråga, men att de ändå har landat i att ”detta är en sedvänja som bör avskaffas”. Anledningen till ställningstagandet är att ingreppet kränker det enskilda barnets integritet och självbestämmande ”över såväl den egna kroppen som framtida religiös uppfattning”.

Sammanlagt elva debattörer, däribland Bengt Westerberg (tidigare socialminister och partiledare för dåvarande FP), Staffan Bergström (professor emeritus internationell hälsa, Karolinska institutet, specialist inom förlossningsvård och gynekologi) samt Gunnar Göthberg (överläkare vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i

Göteborg, Hedeniuspristagare 2011), valde att kräva ett förbud mot religiös stympning i en debattartikel i DN den 18 november 2011. I den utmärkta debattartikeln skriver man bland annat följande: ”Att visa empati och respekt för vuxna människor som önskar skära i sina barns friska kroppar innebär emellertid ett ställningstagande som vänder barnen ryggen. Empati och respekt bör i detta sammanhang visas de som ingreppet utförs på, inte för dem som står vid sidan av och firar den oåterkalleliga märkningen av barnet.”

Yngve Hofvander, professor vid Akademiska sjukhuset i Uppsala, frågar sig i en debattartikel i Läkartidningen i januari 2008 vart barnens rätt tagit vägen, detta med anledning av Socialstyrelsens rapport 2007. Hofvander skriver bland annat följande: ”Det vilar ett tungt ansvar på Läkarförbundet och berörda delföreningar, på Social-departementet och på riksdagen att principiellt ta avstånd från omskärelse. Om omskärelse ska göras bör denna anstå tills barnet fyllt 18 år och självt kan bestämma. Det vore sorgligt om Sverige internationellt skulle framstå som en bakåtsträvande nation i stället för att aktivt verka för att skydda barns rätt i Barnkonventionens anda.”

Vårdförbundet har i sin tur länge drivit frågan om ett förbud mot icke-medicinsk omskärelse och skriver på sin hemsida att ”omskärelse strider mot barns mänskliga rättigheter”.

Den 16 januari 2018 gjorde Sjuksköterskornas etiska råd följande uttalande:

> Sjuksköterskornas etiska råd anser att omskärelse av pojkar som inte är medicinskt motiverad är oförenlig med barnets rätt till integritet, självbestämmande och barnets bästa enligt FN:s konvention om barns rättigheter. Ingreppet bör endast utföras om den som berörs kan ge sitt samtycke till åtgärden. […] Sjuksköterskor ska ha patientens hälsa som det främsta målet och aldrig frångå principen om människors lika värde. Sjuksköterskor har ett etiskt ansvar att respektera mänskliga rättigheter och ingripa när människors hälsa hotas. Därför bör inte sjuksköterskor medverka till icke-medicinsk omskärelse av pojkar.

Och så vidare. Det finns således många argument mot icke-medicinsk omskärelse, varav de viktigaste förs fram av kritikerna ovan. Jag instämmer till fullo i påståendet att icke-medicinsk omskärelse är ett regelrätt övergrepp på det enskilda barnet samt en kränkning av barnets integritet och självbestämmande. Detta oavsett om den icke-medicinska omskärelsen görs på religiösa och/eller kulturella grunder.

Frågan jag ställer mig är inte minst hur man kan tala om religionsfrihet, samtidigt som man tvingar på barnet en religiös identitet, kränker barnets integritet och utsätter barnet för ett irreversibelt ingrepp som innebär men för livet. Vill man verkligen barnens bästa, finns det bara en väg att gå i denna fråga, nämligen att i lag förbjuda icke-medicinsk omskärelse av barn, det vill säga den som ännu inte fyllt 18 år.

Richard Jomshof (SD)